

Bruselj, 15. maj 2025
(OR. en)

8817/25

Medinstitucionalna zadeva:
2020/0103(COD)

ECOFIN 527
UEM 147
CADREFIN 44
CODEC 580
EIB
ECB

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	12. maj 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ Vmesna ocena Instrumenta za tehnično podporo (2021–2027)

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 198 final.

Priloga: COM(2025) 198 final

Bruselj, 12.5.2025
COM(2025) 198 final

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Vmesna ocena Instrumenta za tehnično podporo (2021–2027)

{SWD(2025) 117 final}

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Vmesna ocena Instrumenta za tehnično podporo (2021–2027)

UVOD

Strukturne reforme je mogoče razumeti kot ukrepe, ki imajo dolgoročne učinke na strukturo gospodarstva, institucionalni in regulativni okvir, v katerem delujejo podjetja in posamezniki, javno upravljanje ali napredek pri doseganju ustreznih ciljev politike. **Instrument za tehnično podporo**, ki ga upravlja Generalni direktorat za podporo strukturnim reformam (GD REFORM)¹, je bil vzpostavljen z [Uredbo \(EU\) 2021/240](#) na podlagi svojega predhodnika, tj. programa za podporo strukturnim reformam (2017–2020). Instrument za tehnično podporo je od svoje vzpostavitve leta 2021 zagotavljal prilagojeno tehnično strokovno znanje vsaki državi članici, ki se je spopadala z izzivi pri oblikovanju in izvajanju svojega programa reform na različnih področjih politike. Podpora temelji na povpraševanju, zanjo pa ni potrebno sofinanciranje držav članic.

Ta vmesna ocena zajema vse projekte, ki se financirajo v okviru **ciklov Instrumenta za tehnično podporo za leta 2021, 2022 in 2023 v vseh 27 državah članicah**. To pomeni skupno 611 projektov tehnične podpore, kar ustreza 886 nacionalnim komponentam projektov s skupnim proračunom 359 milijonov EUR. V vmesni oceni se analizira **operativni cikel** letnih **delovnih** programov Instrumenta za tehnično podporo, kar zajema vse od prejemanja in ocenjevanja zahtevkov držav članic za tehnično podporo do ocenjevanja zaključenih projektov tehnične podpore po izvedbi.

Rezultati te ocene bodo prispevali k opredelitvi možnih načinov za izboljšanje izvajanja Instrumenta za tehnično podporo do konca leta 2027 ter bodo podlaga za razprave in odločanje o prihodnosti tehnične podpore.

METODOLOGIJA

Ta ocena temelji na: (i) podporni študiji², ki jo je izvedel neodvisen izvajalec v obdobju 11 mesecev, ki se je začelo 21. decembra 2023; (ii) sklopu štirih notranjih delavnic, ki jih je organiziral GD REFORM, in (iii) podatkih o spremljanju, vključno z informacijami, zbranimi po zaključku projektov Instrumenta za tehnično podporo prek mehanizma za povratne informacije³. V skladu s smernicami EU za boljše pravno urejanje je vmesna ocena

¹ GD REFORM je bil 1. februarja 2025 združen v projektno skupino za reforme in naložbe ([SG REFORM](#)).

² Skupina PPMI in center CSES (2025), Podporna študija za vmesno oceno Instrumenta za tehnično podporo (2021–2027): končno poročilo. Urad za publikacije: https://op.europa.eu/publication/catalogue_number/HT-01-25-000-EN-N.

³ Projektna skupina DG REFORM je leta 2019 vzpostavila dvostopenjski mehanizem za povratne informacije, namenjen spremljanju in ocenjevanju posameznih projektov Instrumenta za tehnično podporo po njihovem

strukturirana na podlagi **petih ocenjevalnih meril**: ustreznost, uspešnost, učinkovitost, skladnost in dodana vrednost EU.

Uporabljene metode ocenjevanja vključujejo **dokumentacijski pregled** (podatkov GD REFORM o spremljanju, projektnih dokumentov Instrumenta za tehnično podporo in drugih javno dostopnih dokumentov) ter **posvetovanja z deležniki**. Dejavnosti posvetovanja so obsegale: (i) **odprto javno posvetovanje**; (ii) tri **ankete**, ciljno usmerjene na deležnike Instrumenta za tehnično podporo (ponudniki tehnične podpore ter usklajevalni in upravičeni organi), na katere je bilo prejetih 289 odgovorov; (iii) tri razprave **fokusne skupine**, na katerih je sodelovalo 37 udeležencev, in (iv) 114 **razgovorov**. Ocena temelji tudi na več analizah, med drugim na: (i) **analizi stroškov in koristi**; (ii) sedmih **študijah primerov**, ki zajemajo 98 projektov na različnih področjih politike, ter (iii) analizi **prispevka** projektov Instrumenta za tehnično podporo **k ciljem Združenih narodov za trajnostni razvoj**.

Pri postopku ocenjevanja se je pojavilo nekaj **omejitev**, zlasti v zvezi z oceno uspešnosti. **Prva** glavna omejitev je povezana z naravo in zasnovo Instrumenta za tehnično podporo: uredba o Instrumentu za tehnično podporo med splošne in specifične cilje instrumenta ne vključuje dejanskega sprejetja in izvajanja reform v državah članicah, temveč se osredotoča na „[pomoč] nacionalnim organom pri izboljšanju njihovih zmogljivosti“. Poleg tega navedena uredba državam članicam ne nalaga specifičnih obveznosti poročanja v zvezi z uporabo podpornih ukrepov in stanjem podprtih reform. Druga omejitev je povezana s sedanjim sistemom spremljanja in ocenjevanja projektov Instrumenta za tehnično podporo, v katerem niso na sistematičen in objektivno preverljiv način zajeti dosežki projektov v okviru Instrumenta za tehnično podporo, zlasti na ravni rezultatov in vpliva. Uporabljena orodja za zbiranje podatkov (kot so ankete in vprašalniki) temeljijo na samoporočanju, ki lahko povzroči pristranskost v meritvah. Tretjič, Instrument za tehnično podporo se je začel izvajati leta 2021, do te ocene pa je bila zaključena približno polovica projektov iz ciklov 2021–2023. Rezultate in dolgoročnejshe učinke podpore je v državah članicah mogoče zaznati šele po nekaj letih in le, če so bile posebne reforme dejansko izvedene, zato je mogoče, da se številni rezultati projektov še niso uresničili.

Vmesna ocena vključuje **blažilne ukrepe**, da bi se te omejitve obravnavale, kolikor je to mogoče, in da bi se zagotovile zanesljive ugotovitve. Med drugim je bilo združenih in navzkrižno preverjenih več virov podatkov, na primer tako, da so se mnenja deležnikov dopolnila z objektivnejšimi podatki. Poleg tega je bila izvedena študija primera o nadaljnjem ukrepanju na podlagi projektov v okviru programa za podporo strukturnim reformam, da bi se bolje analizirala uporaba ukrepov tehnične podpore v državah članicah in njihovo srednjeročno trajanje.

izvajanju. Prvič, po zaključku vsakega projekta tehnične podpore se glavnim deležnikom (uradnikov za politiko Komisije, upravičenim organom in ponudnikom tehnične podpore) pošljejo vprašalniki o zadovoljstvu, da se zberejo povratne informacije o zasnovi in izvajanju projekta, interakciji med deležniki, možnostih za izboljšave in pridobljenih izkušnjah. Drugič, šest, 12 ali 18 mesecev pozneje se samo upravičenim organom pošlje drug vprašalnik o rezultatih, da na podlagi lestvice od 1 do 10 ocenijo, v kolikšni meri so bili doseženi pričakovani rezultati projekta.

Pomembno je, da se navedene omejitve upoštevajo. Prvič zato, ker se z njihovim upoštevanjem izboljša podlaga za naknadno oceno, kar bo omogočilo točnejšo oceno rezultatov in učinkov po koncu programa. Drugič zato, ker prepoznavanje teh omejitev omogoča dragocen vpogled, ki lahko usmerja prihodnje načrtovanje in odločanje. Projektna skupina SG REFORM trenutno obravnava več delovnih področjih za izboljšanje spremljanja in ocenjevanja Instrumenta za tehnično podporo, pri čemer si prizadeva za sistem spremljanja in ocenjevanja, ki je bolj usmerjen k rezultatom, s čimer se bo morda izboljšalo merjenje srednje- in dolgoročnih učinkov Instrumenta za tehnično podporo.

Izvajalec je vse naloge opravil pod nadzorom medresorske usmerjevalne skupine in pod vodstvom GD REFORM. Zbrani dokazi so bili ocenjeni kot reprezentativni in smiselni, kar je omogočilo oblikovanje zanesljivih odgovorov na vprašanja iz ocenjevanja ter zanesljivih ugotovitev in pridobljenih izkušenj.

GLAVNE UGOTOVITVE

Instrument za tehnično podporo je od svoje vzpostavitve leta 2021 zagotavljal tehnično podporo državam članicam pri izboljšanju njihovih zmogljivosti za oblikovanje, razvoj in izvajanje reform ter pri pripravi, dopolnitvi, izvajanju in reviziji načrtov za okrevanje in odpornost v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost.

Ob upoštevanju zgoraj navedenih omejitev **je bilo ugotovljeno, da je bilo izvajanje Instrumenta za tehnično podporo v obdobju 2021–2023 v smislu uspešnosti, učinkovitosti in skladnosti na splošno uspešno.** Ugotovljeno je bilo tudi, da je program ustrezno izpolnjeval potrebe upravičenih organov in držav članic, zlasti zahvaljujoč zasnovi instrumenta. Poleg tega je Instrument za tehnično podporo zagotovil dodano vrednost EU v primerjavi s tistim, kar bi države članice lahko dosegle same.

Uspešnost

Kljub zgoraj opisanim omejitvam ugotovitve iz ocene kažejo, da je Instrument za tehnično podporo med letoma 2021 in 2023 dosegel znaten napredek pri uresničevanju svojih **ciljev**, določenih v uredbi o Instrumentu za tehnično podporo. Kar zadeva specifične cilje, je Instrument za tehnično podporo učinkovito podpiral države članice pri izboljševanju njihovih zmogljivosti za oblikovanje in izvajanje reform. Uspešno je podpiral tudi pripravo in izvajanje nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost, saj je prispeval k več kot 500 projektom, ki so neposredno ali posredno povezani s posebnimi mejniki načrtov za okrevanje in odpornost.

V zvezi s **podporo pri načrtih za okrevanje in odpornost** so se med zgodnjim izvajanjem podpore v letu 2021 pojavila nekatera neskladja med roki za mejnike iz načrtov za okrevanje in odpornost ter časovnim razporedom izvajanja podpore iz Instrumenta za tehnično podporo. V nekaterih primerih je bila podpora iz Instrumenta za tehnično podporo zagotovljena prezgodaj, v drugih pa prepozno, da bi jo bilo mogoče uporabiti, kar je bila posledica zelo ozkega časovnega okvira. Te pomanjkljivosti kažejo, kako pomembno je zagotoviti, da se potrebe držav članic po tehnični podpori obravnavajo takoj od začetka zagotavljanja financiranja ali izvajanja pobud politike ter da so časovni okviri in roki ustrezno usklajeni.

Velika večina deležnikov Instrumenta za tehnično podporo je izrazila veliko zadovoljstvo z uspehom in rezultati projektov tehnične podpore. Pri projektih v okviru Instrumenta za tehnično podporo so bili ustvarjeni dragoceni **izložki**, zlasti priporočila, delavnice, usposabljanja in gradivo za usposabljanje, poročila o analizi, akcijski načrti in časovni načrti ter smernice. Upravičeni organi so izloške široko uporabljali, da bi dosegli spremembe na individualni, organizacijski in politični ravni. To je prispevalo k napredku pri doseganju pričakovanih **rezultatov Instrumenta za tehnično podporo**.

Instrument za tehnično podporo je imel pomembno vlogo pri krepitvi vseh vrst upravnih zmogljivosti, zlasti notranjih upravnih mehanizmov za reforme po vsej EU.

Vendar so ti dosežki močno odvisni od **nacionalnih dejavnikov**, kot so odgovornost za reforme, razpoložljivost finančnih sredstev za nadaljnje ukrepanje na podlagi priporočil, stabilnost osebja ter politična in upravna kontinuiteta. Dejansko doseganje rezultatov reform je odvisno od širših prizadevanj držav članic, saj načrti za sodelovanje in podporo, v katerih je izražena njihova zavezanost izvajanju podpornih ukrepov, niso pravno zavezujoči. Kljub temu obstaja veliko možnosti za povečanje in podaljšanje trajanja teh koristi s spodbujanjem (ne)formalnih povezav za obstoječe in prihodnje sodelovanje ter izkoriščanjem obstoječega znanja z bolj sistematičnim razširjanjem rezultatov projektov, zagotavljanjem stalne podpore s strani uradnikov Komisije in izmenjavo znanja med državami članicami.

Učinkovitost

Na splošno je bilo izvajanje Instrumenta za tehnično podporo in z njim povezanih upravnih postopkov **večinoma učinkovito**. Zaradi zasnove instrumenta države članice nimajo obveznosti poročanja in **upravno breme** je v primerjavi z drugimi instrumenti EU zelo majhno, kar hvalijo vse države članice. Upravičeni organi so navedli, da je upravno breme, povezano s postopki prijave in izvajanja projektov, razumno in sorazmerno.

Veliko povpraševanje po podpori iz Instrumenta za tehnično podporo je spodbudilo visoko raven konkurence in omogočilo izbiro visokokakovostnih predlogov na podlagi notranjega izbora, pri katerem so se zahtevki točkovali v skladu s sedmimi ocenjenimi merili.

Da bi izboljšal učinkovitost, je GD REFORM uporabil izkušnje, pridobljene pri ocenjevanju programa za podporo strukturnim reformam, med drugim **je poenostavil in racionaliziral upravljanje programa**. Uvedba večdržavnih projektov, ki so zajemali približno 10 % vseh projektov Instrumenta za tehnično podporo v obdobju 2021–2023, je pripomogla k reševanju skupnih težav držav članic. Zdi se, da so večdržavni in vodilni projekti **stroškovno in časovno učinkovitejši** od samostojnih projektov in projektov, izbranih na podlagi splošnih zahtevkov. Vendar lahko povečana zapletenost večdržavnih projektov vpliva na učinkovitost takih projektov.

V obdobju 2021–2023 je bil program učinkovit v smislu **trajanja postopkov in izvrševanja proračuna** od odobritev obveznosti do plačil, pri čemer je dosegel visoko stopnjo porabe proračunskih sredstev. Splošni **stroški kontrol** s strani GD REFORM so se v obdobju 2021–2023 postopoma zmanjševali in ostali v skladu s ciljem GD REFORM ter primerljivi z drugimi programi EU.

Skupno obdobje med rokom za oddajo zahtevka in začetkom izvajanja tehnične podpore se je v obdobju ocenjevanja rahlo, vendar stalno krajšalo, v povprečju pa je znašalo 11 mesecev. Zmanjšanje časovne vrzeli med oddajo zahtevka in dejanskim začetkom projekta se je štelo za ključno za uspeh posameznih projektov in njihov učinkovit prispevek k tekočim reformam, zlasti za odzivanje na nujne potrebe. Nadalje bi bilo treba razmisliti o letnih rokih za predložitev splošnih zahtevkov in o tem, koliko bi se lahko z določitvijo različnih rokov izboljšala učinkovitost pri začetku izvajanja tehnične podpore.

Projekti v okviru Instrumenta za tehnično podporo se izvajajo z različnimi **metodami izvajanja**. Upravičeni organi in ponudniki tehnične podpore so na splošno izrazili zelo pozitivno mnenje glede jasnosti, preglednosti in prijaznosti do uporabnika, kar zadeva postopke za oddajo in izbiro zahtevkov za financiranje, potrjevanje rezultatov ter spremljanje in ocenjevanje projektov. Usklajevalni organi so bili manj zadovoljni s **spremljanjem projektov Instrumenta za tehnično podporo**, zlasti z orodji in postopki ter dostopom do ustreznih informacij na nacionalni ravni. Upravičeni organi so menili, da je bila podpora uradnikov za politiko iz GD REFORM zelo koristna od začetka do konca zagotavljanja tehnične podpore.

Skladnost

Kar zadeva **notranjo skladnost**, pri ocenjevanju niso bile ugotovljene večje nedoslednosti med projekti Instrumenta za tehnično podporo v posameznih državah članicah. Vendar pa obstaja le malo dokazov o mehanizmi sodelovanja med različnimi projekti Instrumenta za tehnično podporo v isti državi članici. V oceni so bile ugotovljene tudi znatne razlike v sodelovanju usklajevalnih organov pri izvajanju programov po vsej EU. Lahko bi se preučile sinergije med projekti, financiranimi iz Instrumenta za tehnično podporo v isti državi članici na istem področju politike.

V obdobju ocenjevanja se je pokazalo, da je pri Instrumentu za tehnično podporo zagotovljena **večja zunanja skladnost** z ukrepi na regionalni in nacionalni ravni ter drugimi ukrepi EU s podobnimi cilji kot pri njegovem predhodniku, programu za podporo strukturnim reformam. Instrument za tehnično podporo se dopolnjuje z drugimi instrumenti in programi EU. V oceni je bilo ugotovljeno, da namen Instrumenta za tehnično podporo in njegove dejavnosti dopolnjujejo namen in dejavnosti Evropskega socialnega sklada plus, Evropskega sklada za regionalni razvoj ter mehanizma za okrevanje in odpornost. Instrument za tehnično podporo se ne razlikuje le po metodah izvrševanja proračuna, temveč tudi po svoji medsektorski naravi in širokem obsegu ukrepanja, ki ni omejen na določen sektor politike, ter po trajanju zagotovljene podpore in vrsti podprtih zmogljivosti. Skladnost bi bilo mogoče še izboljšati, če bi države članice strateško kombinirale različne instrumente EU, da bi z njimi podprle celotni cikel reform – od oblikovanja do izvajanja. Zdi se, da se največje sinergije razvijajo z mehanizmom za okrevanje in odpornost ter instrumentom TAIEX⁴. Instrument za tehnično podporo je zagotavljal splošno in specializirano podporo za reševanje ključnih težav

⁴ Instrument [TAIEX](#) (izmenjava informacij in tehnična pomoč) je orodje EU za krepitev institucij, ki v duhu Ekiye Evropa mobilizira strokovno znanje javnega sektorja iz držav članic EU v podporo procesom reform po svetu.

pri izvajanju načrtov za okrevanje in odpornost, na primer pri vodenju in upravljanju projektov. Dokazi v okviru ocene so pokazali, da je podpora Instrumenta za tehnično podporo pomembna pri krepitvi operativnih zmogljivosti, potrebnih za učinkovito izvajanje pobud mehanizma za okrevanje in odpornost. Vendar so v okviru ocene nekatere države članice navedle, da bi bil potreben celovitejši pregled zaradi razpoložljivosti več instrumentov financiranja v okviru politike EU.

Instrument za tehnično podporo je skladen tudi s procesom evropskega semestra, saj ima vlogo pri obravnavanju specifičnih priporočil za države, izdanih v okviru evropskega semestra. Večina usklajevalnih in upravičenih organov je navedla, da projekti Instrumenta za tehnično podporo v velikem ali zmernem obsegu podpirajo reforme, s katerimi se obravnavajo specifična priporočila za države. To so potrdile študije primerov, ki so pokazale, da je imel Instrument za tehnično podporo pomembno vlogo pri izvajanju specifičnih priporočil za države. Vendar še vedno obstajajo izzivi v zvezi s sistematičnim spremljanjem, kako projekti Instrumenta za tehnično podporo posebej prispevajo k izvajanju specifičnih priporočil za države, in sicer zaradi omejenega mandata Instrumenta za tehnično podporo po izvedbi projekta.

Poleg tega so projekti Instrumenta za tehnično podporo tesno usklajeni z glavnimi prednostnimi nalogami Komisije, kot sta digitalni in zeleni prehod. Povečanje števila projektov Instrumenta za tehnično podporo, ki prispevajo h glavnim prednostnim nalogam, je lahko povezano z uvedbo vodilnih zahtevkov. Instrument za tehnično podporo je bil priznan tudi kot dragoceno orodje za podporo državam članicam pri izvajanju zakonodaje EU.

Dodana vrednost EU

Instrument za tehnično podporo je presegel tisto, kar bi posamezne države članice lahko dosegle samostojno. Ponuja predvsem **mednarodno – zlasti evropsko – strokovno znanje**, ki običajno ni na voljo na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni, in obravnava posebne potrebe, ki bi jih države članice težko zadovoljile same. Instrument za tehnično podporo se je z združevanjem mednarodnega in lokalnega strokovnega znanja pokazal za koristnega, saj lokalni strokovnjaki prispevajo svoje poznavanje specifičnih okoliščin, mednarodni ponudniki pa zagotavljajo bolj strateški pristop, poleg tega je prispeval k večji verodostojnosti in sprejemanju reform.

Instrument za tehnično podporo je zagotovil dodano vrednost EU s podpiranjem oblikovanja in izvajanja načrtov za okrevanje in odpornost. Prispeval je **pomembne meddržavne učinke** in zagotovil visoko dodano vrednost EU, saj je omogočil oblikovanje skupnosti strokovnjakov in trajno sodelovanje med državami članicami. Z omogočanjem vzpostavljanja komunikacijskih kanalov med enakovrednimi subjekti in strokovnjaki v različnih državah članicah je olajšal izmenjavo pridobljenih izkušenj in dobrih praks med državami članicami. Poleg tega so imeli projekti Instrumenta za tehnično podporo pomembno vlogo pri izvajanju politik in prednostnih nalog EU ter podpiranju digitalnega in zelenega prehoda. V zvezi s tem **vodilni projekti** (ki zajemajo tako samostojne kot večdržavne projekte) dodajajo vrednost s podpiranjem prednostnih nalog EU, spodbujanjem skladnosti s predpisi in spodbujanjem uporabe prava EU. Vendar so deležniki opozorili na tveganje, da se lahko vodilni projekti oddaljijo od posebnega cilja Instrumenta za tehnično podporo, tj. zagotoviti podporo,

prilagojeno potrebam posameznih držav članic. Deležniki, s katerimi so potekala posvetovanja, so se strinjali, da je Instrument za tehnično podporo pomembno prispeval k digitalnemu in zelenemu prehodu. Pri tem Instrument za tehnično podporo zlasti bolj prispeva k zelenemu prehodu kot njegov predhodnik, program za podporo strukturnim reformam.

Večdržavni projekti so dragoceni, ker so primerni za reševanje širših, čezmejnih izzivov, hkrati pa krepijo sodelovanje in izmenjavo dobrih praks med sodelujočimi državami. Vendar so bili izraženi pomisleki zaradi njihove zapletenosti in dejstva, da se lahko v okviru teh projektov zmanjšata odgovornost in politična zavezanost sodelujočih držav, kar bi lahko ogrozilo njihov uspeh.

Ustreznost

Ugotovitve iz posvetovanja kažejo, da je **Instrument za tehnično podporo zelo pomemben instrument, ki je dobro prilagojen potrebam držav članic EU in njihovih upravičenih organov**, in da je prinesel izboljšave na področjih, opredeljenih v naknadni oceni programa za podporo strukturnim reformam. Dokazi kažejo, da še vedno obstaja **potreba po tehnični podpori**, zlasti pri razvoju in izvajanju postopkov in metodologij.

Večina upravičenih in usklajevalnih organov, s katerimi je bilo opravljeno posvetovanje, se je strinjala, da je Instrument za tehnično podporo ustrezen za zagotavljanje tehnične podpore, in potrdila, da so projekti v okviru Instrumenta za tehnično podporo lahko pravočasno izpolnili glavne potrebe njihovih institucij, kar je omogočila predvsem zasnova instrumenta. Vsi deležniki menijo, da sta **zasnova in struktura** Instrumenta za tehnično podporo zelo primerni za krepitev upravnih in institucionalnih zmogljivosti držav članic za oblikovanje in izvajanje reform, potrebnih za reševanje aktualnih izzivov.

Vendar je treba te pozitivne ugotovitve obravnavati v okviru dejstva, da se podpora Instrumenta za tehnično podporo zagotavlja skoraj brezplačno vsem državam članicam, katerih zahtevki so sprejeti, ne glede na njihovo zmožnost, da organizirajo lastno tehnično podporo. Pri razgovorih so bile poudarjene nekatere omejitve pri odzivanju na **nujne potrebe** s splošnimi razpisi v okviru letnega cikla, ki so bile povezane s časom, ki preteče od trenutka, ko se potreba pojavi, do začetka izvajanja projekta. Vendar se je pokazalo, da zasnova Instrumenta za tehnično podporo zagotavlja veliko prožnosti, ki omogoča obravnavanje nepredvidenih in nastajajočih potreb držav članic z namenskimi razpisi in posebnimi ukrepi, določenimi v uredbi o Instrumentu za tehnično podporo. V primerjavi z naknadno oceno programa za podporo strukturnim reformam in zahvaljujoč tem postopkom se je večina upravičenih organov in nacionalnih usklajevalnih organov strinjala, da je Instrument za tehnično podporo zaradi svoje zasnove lahko obravnaval nujne in/ali nepredvidene potrebe držav. Zaradi uvedbe vodilnih zahtevkov za podporo ter večdržavnih in večregionalnih projektov so se lahko v okviru programa bolje obravnavale prednostne naloge EU, izboljšala pa sta se tudi uporaba in izvajanje prava EU.

POMEMBNE PRIDOBLEJENE IZKUŠNJE

V oceni je bilo poudarjenih več izboljšav v Instrumentu za tehnično podporo v primerjavi z njegovim predhodnikom, tj. programom za podporo strukturnim reformam, ki kažejo na dejavnejšo udeležbo deležnikov in večjo meddržavno razsežnost. Glavne izkušnje, pridobljene na podlagi ugotovitev in zaključkov iz vmesne ocene Instrumenta za tehnično podporo, so navedene v nadaljevanju.

Zasnova Instrumenta za tehnično podporo

- **Narava** Instrumenta za tehnično podporo, **ki temelji na povpraševanju**, zagotavlja odgovornost držav članic za projekte in zavezanost deležnikov, kar je ključnega pomena za uspeh reform, čeprav so konkretni dosežki zelo odvisni od **nacionalnih dejavnikov**. Skladnost projektov z okvirom evropskega semestra in ustreznimi prednostnimi nalogami EU se zagotavlja med izbirnim postopkom z izbirnimi merili.
- Sedanja zasnova Instrumenta za tehnično podporo je omejena, kar zadeva spremljanje specifičnih rezultatov v državah članicah, ker se njegova pravna podlaga ne nanaša neposredno na doseganje reform niti ne določa posebnih zahtev za države članice, da poročajo o stanju podprtih reform. V prihodnosti bi bilo treba te ugotovitve upoštevati in preučiti načine za izboljšanje osredotočenosti na reforme. Poleg tega bi bilo treba razmisliti o posebnih obveznostih poročanja, hkrati pa zagotoviti, da upravno breme ostane sorazmerno z dejavnostmi, ki se izvajajo v okviru instrumenta.
- Tehnična podpora bi morala biti dovolj prožna, da bi izpolnila potrebe držav članic ter se prilagajala spreminjajočim se političnim prednostnim nalogam in razmeram. Javni organi se lahko srečujejo z notranjimi in zunanji sprejemami, vključno s spremembami politike, gospodarskimi in socialnimi izzivi ter spreminjajočimi se pravnimi in regulativnimi okviri, zaradi česar potrebujejo tehnično podporo in pomoč pri prilagajanju novim ciljem in strategijam.
- Zasnova Instrumenta za tehnično podporo na splošno omogoča uspešno obravnavanje potreb držav članic, vendar bi se lahko zaradi letnega cikla omejila njegova zmožnost za odzivanje na nujne potrebe držav članic. Instrument za tehnično podporo je omogočil učinkovito odzivanje ne nekatere nujne potrebe z namenskimi razpisi, vendar je za izvedbo teh razpisov potrebnega veliko časa in sredstev.

Izvajanje projektov v okviru Instrumenta za tehnično podporo

- Ugotovitve, pridobljene pri ocenjevanju, kažejo, da je pomembno opredeliti najustreznejše vrste projektov za tehnično podporo ob upoštevanju prednosti, slabosti, potreb in okoliščin držav članic. Izkazalo se je, da so **večdržavni** in **vodilni** projekti (ki zajemajo samostojne in večdržavne projekte), zelo pomembni pri obravnavanju prednostnih nalog EU, spodbujanju sodelovanja in čezmejni izmenjavi dobrih praks. **Samostojni** projekti se zdijo primernejši in bolj prilagojeni za izpolnjevanje bolj specifičnih potreb, saj omogočajo bolj ciljno usmerjene reforme in zagotavljajo večje sodelovanje upravičenih organov.
- Pri projektih tehnične podpore so bile uporabljene različne **metode izvajanja**, pri čemer so bile stopnje zadovoljstva med deležniki visoke. Dokazi kažejo, da so zasebni ponudniki morda primernejši za izvajanje tehničnih nalog, medtem ko se mednarodne organizacije zdijo primernejše, kadar je treba prispevati k širšim strateškim vprašanjem in zagotoviti skladen odziv po vsej EU na isto vrsto potreb v primeru večdržavnih projektov. Uporaba prilagojene kombinacije metod izvajanja, kot je kombiniranje instrumenta TAIEX z

drugimi metodami, se je izkazala za učinkovit pristop, zlasti za kompleksne ali večdržavne projekte.

- Kljub temu so potrebna nadaljnja prizadevanja za zagotovitev učinkovite uporabe rezultatov Instrumenta za tehnično podporo in konkretnega nadaljnjega ukrepanja držav članic.

Ad hoc podpora Generalnega direktorata za digitalne storitve, ki zagotavlja strokovno svetovanje, je bila ocenjena kot koristna za izvajanje projektov. Ta podpora se je še povečala po sprejetju Uredbe (EU) 2024/903 o aktu o interoperabilni Evropi. Izjemno je, da je projekt *Statistical Interoperability Node* (Vozlišče statistične interoperabilnosti) prejel posebno nagrado [ASEDIE 25 years](#) zaradi vrednosti, ki jo je prispeval.

Posredniška vloga Komisije

- V oceni je bilo ugotovljeno, da je Komisija imela **pomembno vlogo pri izvajanju** projektov Instrumenta za tehnično podporo. Zlasti tesno sodelovanje uradnikov GD REFORM za politiko je bilo ključno pri podpori za oblikovanje projektov (za lažje izvajanje) in obravnavanju različnih izzivov, ki so se pojavili med izvajanjem. Pomemben je bil tudi njihov stalni operativni nadzor.
- Deležniki so navedli, da bi lahko bilo po zaključku projektov Instrumenta za tehnično podporo koristno, če bi se zagotovila nadaljnja podpora uradnikov Komisije za politiko za trajno doseganje dolgoročnih rezultatov.
- V nekaterih primerih je bilo poudarjeno, da je bilo tesnejše sodelovanje uradnikov za politiko iz **posebnih generalnih direktoratsv Komisije** koristno za izboljšanje izvajanja projektov Instrumenta za tehnično podporo, zlasti tistih, ki so bili povezani z izvajanjem prava EU (v primeru zapletenih zakonodajnih zahtev EU, kot je načelo, da se ne škoduje bistveno).

Rezultati in trajnost tehnične podpore

- Upravičeni organi so uporabili izloške projektov Instrumenta za tehnično podporo, kot so priporočila, ugotovitve, pridobljene na delavnicah, in poročila o analizah, da bi dosegli **spremembe na individualni, organizacijski in politični ravni**.
- **Uspeh tehnične podpore** in doseganje dolgoročnih trajnih **rezultatov sta odvisna od doslednega in sistematičnega nadaljnjega ukrepanja držav članic na podlagi projektov tehnične podpore**. Izkazalo se je, da je trajna odgovornost nacionalnih organov ključen dejavnik, ki zagotavlja, da sprejmejo nadaljnje ukrepe in da se uporabijo izloški, ustvarjeni v okviru projektov tehnične podpore. V oceni je bilo ugotovljeno, da je tudi to nadaljnje ukrepanje odvisno od nacionalnih dejavnikov, kot so odgovornost za reforme, razpoložljivost finančnih sredstev, stabilnost osebja ter politična in upravna kontinuiteta.
- Vendar se nacionalni organi, razen izpolnjevanja vprašalnikov o zadovoljstvu in rezultatih, še niso uradno zavezali nadaljnjemu ukrepanju na podlagi projektov tehnične podpore (npr. s sprejetjem ustreznih reform). Morda bi bil potreben dodaten razmislek o tem, kako bi države članice spodbudili k doslednejšemu in bolj sistematičnemu nadaljnjemu ukrepanju na podlagi projektov tehnične podpore ter poročanju o nadaljnjih ukrepih. Prav

tako je treba okrepiti **spremljanje in ocenjevanje tehnične podpore** za boljše spremljanje dosežkov na objektivni način in glede na vrsto ukrepov (npr. usposabljanje in krepitev zmogljivosti, podpora posebnim reformam in priporočila za nacionalne organe itd.) ter pridobljene izkušnje izkoristiti za izboljšanje novih projektov.

Večletna razsežnost

- **Instrument za tehnično podporo trenutno nima srednje- in dolgoročnega programskega pristopa za povezovanje tehnične podpore z drugimi programi, da bi se izboljšala njihova učinkovitost in oblikovala skladna strateška vizija tehnične podpore v zadevni državi članici.** Vendar je treba pri tem upoštevati enoletno naravo instrumenta, ki je določena v uredbi o Instrumentu za tehnično podporo. Kratkoročni strateški pregled izvajanja Instrumenta za tehnično podporo je na voljo v načrtih za sodelovanje in podporo, vendar ti dokumenti niso pravno zavezujoči. V obdobju 2021–2023 je bila uskladitev tehnične podpore s tekočimi reformami na nacionalni ravni zagotovljena tudi v nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost.
- Morda bo potreben tudi razmislek o opredelitvi **vodilnih** projektov. Koristno bi lahko bilo na primer razviti vodilne projekte s srednjeročno perspektivo, ki bi trajali več let ali vključevali več razpisov za tehnično podporo. S srednjeročno perspektivo za vodilne projekte bi se bilo mogoče bolj osredotočiti na specifične izzive, s katerimi se spopadajo države članice in EU kot celota, ter hkrati izboljšati učinkovitost z zmanjšanjem upravnega bremena, povezanega z letnimi posvetovanji z različnimi službami Komisije in državami članicami ter vsakoletno prilagoditvijo korporativnih orodij.

Tematska in politična razsežnost

- V pobudah, kot je Evropski upravni prostor (ComPact), vključno s Programom sodelovanja in izmenjave v javni upravi (PACE), se od leta 2023 predlagajo specifični ukrepi, ki se izvajajo prek Instrumenta za tehnično podporo, da bi javnim upravam pomagali zadovoljiti potrebe ljudi in podjetij po vsej EU. S temi pobudami se je pokazala dodana vrednost Instrumenta za tehnično podporo pri krepitvi upravnih zmogljivosti javnih uprav na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter zagotavljanju, da imajo vsi državljani dostop do pravočasnih in visokokakovostnih javnih storitev. Če bi se te pobude in projekti uspešno izvajali, bi lahko bili **navdihujoč primer povezovanja politik, skladnosti in učinkovitosti pri zagotavljanju tehnične podpore na vseh področjih politike.**
- Pobuda ComPact nudi dobro platformo in vozlišče znanja za zagotavljanje tehnične podpore na področju upravljanja in javne uprave, ki dopolnjuje druge instrumente EU.
- S projekti tehnične podpore se je z leti oblikovalo bogato tematsko znanje o politiki. V ocenjevalnem obdobju je imel GD REFORM dejavnejšo vlogo pri razširjanju izločkov in rezultatov tehnične podpore, kar bi bilo mogoče še izboljšati, da bi se lahko bolje uporabljali na vseh **tematskih področjih**. Platforma [Akademija EU za nadzor digitalnih financ](#) je primer dobre prakse učinkovitega razširjanja za spodbujanje uporabe gradiva in rezultatov iz drugih in zaključenih projektov, zlasti na istem področju politike.
- Države članice so z Instrumentom za tehnično podporo izkoristile prilagojeno tehnično strokovno znanje za oblikovanje in izvajanje digitalnih reform. Instrument podpira projekte, ki krepijo digitalno upravljanje, posodabljaajo javno upravo in izboljšujejo

zagotavljanje javnih storitev s sprejemanjem digitalnih tehnologij ter spodbujajo čezmejno interoperabilnost.

Razsežnost države

- V oceni je bilo ugotovljeno, da je treba **izboljšati usklajevanje in sinergije med projekti, ki se financirajo iz Instrumenta za tehnično podporo v isti državi članici**. Morda bo treba razmisliti tudi o tem, kako dodatno izboljšati pregled in nadaljnje ukrepanje v zvezi z zagotovljeno podporo, tako da se razvije celovitejša vizija podpore držav. To bi lahko prispevalo tudi h krepitvi sinergij in medsebojnega dopolnjevanja med različnimi programi EU ter k boljši uskladitvi časovnih okvirov in rokov za posamezne države.
- V obdobju ocenjevanja se je izkazalo, da je **vloga koordinatorjev GD REFORM za posamezne države in usklajevalnih organov** ključna pri zagotavljanju ustreznosti izvedenih ukrepov tehnične podpore za posamezno državo, opredelitvi morebitnih težav, ki se pojavijo v fazi izvajanja, in pripravi predlogov ustreznih blažilnih ukrepov.
- Dokazi kažejo, da so usklajevalnim organom na voljo še neizkoriščene možnosti za spremljanje potreb po rezultatih tehnične podpore na nacionalni ravni in uporabo navedenih rezultatov za doseganje srednje- in dolgoročnih rezultatov (npr. sprejetje ustreznih reform) ter sprejetje strateškega pristopa h kombiniranju tehnične podpore z drugimi programi in instrumenti EU.
- V oceni je bilo ugotovljeno, da je lahko sodelovanje usklajevalnih organov odvisno od njihovega položaja v institucionalnem okviru, velikosti javne uprave države članice in sredstev, namenjenih tej nalogi. S krepitvijo institucionalnega okvira in uvedbo obveznosti poročanja za države članice bi se lahko povečala učinkovitost programa.
- Z natančneje opredeljeno in enotno vlogo usklajevalnih organov bi se lahko okrepila odgovornost za reforme (z boljšim prednostnim razvrščanjem zahtevkov) in izboljšalo spremljanje projektov v državah članicah, hkrati pa bi se ohranilo nekaj prožnosti pri prilagajanju vloge usklajevalnih organov posebnim okoliščinam vsake države članice.

Meddržavna razsežnost

- Instrument za tehnično podporo ima z večdržavnimi projekti, ki obravnavajo širše čezmejne izzive in krepijo sodelovanje ter izmenjavo znanja in dobrih praks med sodelujočimi državami, pomembne **meddržavne učinke**.
- S programom so se oblikovale skupnosti strokovnjakov in vzpostavilo se je trajno sodelovanje med državami članicami, kar zagotavlja visoko dodano vrednost EU.
- Instrument za tehnično podporo je imel tudi pomembno vlogo pri povečanju verodostojnosti in sprejemanja reform ter krepitvi njihove legitimnosti in prepoznavnosti na nacionalni in ravni EU.
- Poleg tega se je z uvedbo **večdržavnih in večregionalnih** zahtevkov znatno povečala učinkovitost, saj je bil omogočen izbor več zahtevkov v okviru ene pogodbe ali sporazuma. Vendar ti projekti povzročajo tveganje, da se zmanjša osredotočenost na potrebe posameznih držav, kar omejuje sodelovanje držav članic, ki napredujejo z različno hitrostjo.

- Uvedba **vodilnih zahtevkov** je bila ocenjena kot uspešna, saj je omogočila boljše usklajevanje med nacionalnimi reformami in prednostnimi nalogami EU ter spodbudila skladnost s predpisi in uporabo prava EU. S temi projekti bi se lahko reševali dolgotrajnejši strukturni izzivi v državah članicah in po vsej EU.

Sinergije z drugimi programi EU

- Instrument za tehnično podporo je bil uspešen pri podpiranju izvajanja reform, pri čemer je bilo veliko reform povezanih s posebnimi mejniki načrtov za okrevanje in odpornost. Vključitev tehnične podpore od začetka izvajanja skladov in drugih instrumentov politike, kot se je zgodilo pri posameznih primerih v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, bi lahko bila koristna in bi lahko pomagala pri zagotavljanju, da bi bile izpolnjene zahteve glede upravnih zmogljivosti in da bi bili časovni okviri usklajeni.
- Instrument za tehnično podporo je bil skladen **z drugimi postopki EU**, kot je evropski semester, in je prispeval k uresničevanju prednostnih nalog EU, vključno z digitalnim in zelenim prehodom.
- Instrument za tehnično podporo lahko izboljša učinkovitost drugih programov s krepitvijo upravnih in institucionalnih zmogljivosti, potrebnih za njihovo uspešno izvajanje. Vendar se je pri oceni pokazalo, da bi nekatere države članice želele celovitejši pregled zaradi širokega nabora instrumentov financiranja, ki so na voljo v okviru politike EU.